

Tiedonhaku netissä

Internet on valtava tietovarasto. Tiedon etsimisen avuksi on olemassa erilaisia palveluja kuten hakukoneita ja tietokantoja sekä sovittuja käytäntöjä. Huomioithan, että kaikki internetistä löytyvä tieto ei välttämättä ole totta.

Hakukone – linkkiloja hakusanoilla

Hakukone hakee tietoa ja kuvia internetsivuilta hakusanojen avulla. Hakukoneita on useita erilaisia. Google on yleisin hakukone ja muita tunnettuja ovat Yahoo ja Bing. Kun käytät hakukonetta, kirjoita sopivia sanoja hakukenttään, esimerkiksi ”ohjeita Skypen käyttöön” tai ”ohjeita palmikkoneuleen tekemiseen”.

Haun tulokseksi saat linkkejä internetsivuille, joilla hakusanasi esiintyy. Kun painat linkkiä, pääset katsomaan sivua.

Jos linkkejä on paljon, voit tarkentaa hakua ja kirjoittaa hakukenttään useita sanoja, jotka kuvaavat hakemaasi tietoa. Hakukone hakee ne sivut, joissa esiintyvät kaikki kirjoittamasi hakusanat.

Wikipedia – ilmainen tietosanakirja

Wikipedia on ilmainen tietosanakirja, joka on internetissä. Sitä voi käyttää ja kirjoittaa jokainen meistä. Löydät Wikipedia-tietosanakirjan osoitteesta www.wikipedia.fi. Kirjoita hakukenttään hakusana, esimerkiksi shakki tai olympialaiset, ja paina suurennuslasin kuvaa.

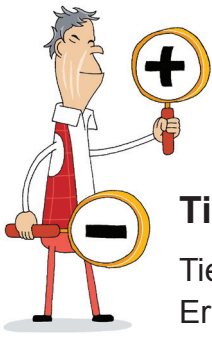

Kysy kysymys – tietopalvelut vastaavat

Internetissä on myös tietopalveluja, joissa voit esittää oman kysymyksesi. Esimerkiksi Kysy kirjastonhoitajalta on kirjastojen yhteinen internetissä oleva tietopalvelu. Kysy mitä vain ja saat vastauksen sähköpostiisi kolmen arkipäivän kuluessa.

Muita tietopalveluja, joissa voit esittää omia kysymyksiä, ovat esimerkiksi Kansalliskirjaston Kysy kirjastolta, Luontoportin Kysy luonnosta ja Suomen Akatemian Kysy tieteestä.

Tarkennettu tiedonhaku

Tietokanta – valittua ja järjestettyä tietoa

Tietokanta on internetissä oleva kortisto, jonne kootaan ja järjestetään valikoitua tietoa. Erilaisia tietokantoja on paljon ja osa tietokannoista on kaikille avoimia ja ilmaisia. Kirjastoilla, museoilla ja arkistoilla on usein tietokanta ja tietokannassa on oma hakukone.

Hyödyllisiä tietokantoja

- Tietoa julkisista palveluista löydät osoitteella www.suomi.fi.
- Erilaisiin kirjaston tietokantoihin pääset osoitteella www.kirjastot.fi.
- Luotettavaa tietoa terveydestä löydät osoitteella www.terveyskirjasto.fi.
- Voimassa olevat lait löydät osoitteella www.finlex.fi.

Tarkenna tiedonhakua sanoilla JA, TAI ja EI

Aina hakemasi tieto ei löydy tietokannasta heti. Silloin yleisesti sovitut käytännöt voivat auttaa tarkentamaan hakutulosta. Tiedonhaku tarkentuu ja nopeutuu, kun yhdistät hakusanoja eri tavoin.

Rajaaminen onnistuu, kun kirjoitat hakusanojen väliin JA-sanana tai AND-sanana. Silloin molemmat sanat, esimerkiksi maaottelu JA Suomi, löytyvät hakutuloksesta.

Hakutuloksia saat enemmän, kun kirjoitat hakusanojen väliin TAI-sanana tai OR-sanana. Silloin riittää, että toinen hakusanoista, esimerkiksi työväenopisto TAI kansalaisopisto, löytyy hakutuloksesta.

Hakutuloksia saat vähemmän, kun kirjoitat hakusanojen väliin EI-sanana tai NO-sanana. Silloin ensimmäinen sana esiintyy hakutuloksessa mutta toinen sana ei. Jos kirjoitat hakukenttään Rautavaara EI Tapio, niin hakutuloksissa on sana Rautavaara mutta ei sanaa Tapio.

Tarkenna tiedonhakua merkeillä *, ? ja ”

Suomenkielisten sanojen taipuminen ja yhdyssanat voivat olla hankalia. Jos katkaiset hakusanan lyhemmäksi katkaisumerkillä, saat hakutulokseen mukaan sanan eri taivutusmuodot tai yhdyssanat. Katkaisumerkin paikka on katkaistun sanan lopussa ilman välilyöntiä. Joissakin tietokannoissa katkaisumerkki on tähti * ja joissakin kysymysmerkki ?. Jos kirjoitat hakukenttään katkaistun sanan hevo*, niin tuloksissa voi olla sanoja hevonen, hevoset ja hevosurheilu.

Helppo ja tehokas tapa rajata hakua on sanajonohaku eli fraasihaku. Silloin hakusanat kirjoitetaan tarkasti lainausmerkkien sisään, esimerkiksi ”Paula Koivuniemi”. Fraasihaun tuloksissa sanat ovat samassa muodossa ja järjestyksessä kuin hakusanatkin. Fraasihaun avulla kannattaa etsiä esimerkiksi henkilöiden, kirjojen ja laulujen nimiä, katkelmia ja mietelauseita.

